

Наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 15 (1010) 13 КРАСАВІКА 2011 г.

Дарагія сябры “Нашага слова”!

У гэтым квартале адбылося значнае павелічэнне колькасці падпісчыкаў, і гэта ў першую чаргу заслуга гарадоў Менска і Касцюковічаў. Тым не менш трэба адзначыць, што падпіска вырасла таксама ў Бярэці і Маладзечне, у Жыткавічах і Дзятлаве, у Лагойску і Слоніме, у Наваградку і Гомелі, у Гародні і Карэлічах. Разам падпіска павялічылася на гэты раз у Гомельскай і Гарадзенскай абласцях.

Ліпень Кастрычнік

Берасцейская вобласць:	
Баранавічы р.в.	19 15
Бяроза р.в.	7 7
Белаазёрск р.в.	1 2
Бярэсце гор.	22 24
Ганцавічы р.в.	- -
Драгічын р.в.	1 1
Жабінка р.в.	- -
Іванава р.в.	3 3
Івацэвічы р.в.	8 8
Камянец р.в.	9 7
Кобрын гор.	2 2
Лунінец гор.	2 3
Ляхавічы р.в.	2 2
Маларыта р.в.	2 2
Пінск гор.	13 12
Пружаны р.в.	7 7
Столін р.в.	1 1
Усяго:	99 96

Ліпень Кастрычнік

Ст. Дарогі р.в.	1 1
Стоўбцы р.в.	2 2
Узда р.в.	2 2
Чэрвень р.в.	4 4
Усяго:	387 428

Віцебская вобласць:	
Бешанковічы р.в.	1 1
Браслаў р.в.	1 1
Віцебск гор.	24 24
Віцебск РВПС	1 2
Верхнедзвінск р.в.	5 5
Глыбокае р.в.	7 8
Гарадок р.в.	4 4
Докшыцы р.в.	1 1
Дуброўна р.в.	1 -
Лёзна р.в.	1 1
Лепель р.в.	3 3
Міёры р.в.	2 3
Новаполацк гор.	23 20
Орша гор.	2 2
Полацк гор.	9 10
Паставы р.в.	8 7
Расоны р.в.	1 1
Сянно р.в.	2 1
Талочын р.в.	1 1
Ушачы р.в.	2 2
Чашнікі р.в.	2 2
Шаркоўшчына р.в.	7 7
Шуміліна р.в.	1 1
Усяго:	109 107

Менская вобласць:	
Беразіно р.в.	3 2
Барысаў гор.	2 4
Вілейка гор.	1 1
Валожын гор.	13 9
Дзяржынск р.в.	5 5
Жодзіна гор.	3 4
Клецк р.в.	1 1
Крупкі р.в.	3 4
Капыль р.в.	- -
Лагойск	2 4
Любань р.в.	1 1
Менск гор.	291 330
Менск РВПС	10 13
Маладзечна гор.	16 18
Мядзель р.в.	3 2
Пухавічы РВПС	6 5
Нясвіж р.в.	1 2
Смалявічы р.в.	2 2
Слуцк гор.	7 5
Салігорск гор.	8 7

Гомельская вобласць:	
Буда-Кашалёва	2 2
Брагін р.в.	2 1
Ветка р.в.	1 1
Гомель гор.	36 41
Гомель РВПС	1 1
Добруш р.в.	1 1
Ельск р.в.	1 1
Жыткавічы р.в.	6 12
Жлобін гор.	1 1
Калінкавічы гор.	- -
Карма р.в.	2 2
Лельчыцы р.в.	2 2
Лоеў р.в.	2 2
Мазыр гор.	3 4
Акцябарскі р.в.	1 1
Нароўля р.в.	1 1
Петрыкаў р.в.	1 -
Рэчыца гор.	1 1
Рагачоў гор.	2 1
Светлагорск гор.	3 4
Хойнікі р.в.	1 1
Чачэрсск р.в.	1 1
Усяго:	72 81

Гарадзенская вобласць:	
Бераставіца	5 5
Ваўкавыск гор.	9 9
Воранава р.в.	5 5
Гародня гор.	33 37
Гародня РВПС	9 10
Дзятлава р.в.	13 17
Зэльва р.в.	5 5
Іўе р.в.	3 2
Карэлічы р.в.	7 10
Масты р.в.	5 5
Наваградск гор.	5 9
Астравец р.в.	7 5
Ашмянны р.в.	7 6
Смаргонь гор.	6 6
Слонім гор.	7 9
Свіслач р.в.	5 5
Шчучын р.в.	3 3
Ліда	13 12
Усяго:	147 160

Магілёўская вобласць:	
Бабруйск гор.	2 3
Бялынічы р.в.	- -
Быхаў р.в.	1 1
Глуск р.в.	- -
Горкі гор.	2 2
Дрыбін р.в.	1 1
Кіраўск р.в.	1 1
Клічаў р.в.	1 1
Клімавічы р.в.	1 1
Касцюковічы р.в.	1 21
Краснаполле р.в.	1 1
Крычаў р.в.	1 1
Круглае р.в.	1 1
Мсціслаў р.в.	2 2
Магілёў гор.	109 73
Магілёў РВПС	- -
Асіповічы гор.	11 9
Слаўгарад р.в.	1 1
Хоцімск р.в.	- -
Чэрыкаў р.в.	- -
Чавусы р.в.	1 1
Шклоў р.в.	2 1
Усяго	139 121
Усяго на краіне	953 993

Беларускі ліцэй у Гданьску

У польскім Гданьску рыхтуецца да адкрыцця ліцэй, дзе ўсе прадметы будуць выкладацца па-беларуску. Класы з беларускай мовай навучання, якія адпавядаюць 8-11 класам беларускай сярэдняй школы, пачнуць працу з 1 верасня гэтага года. Ліцэй будзе існаваць за кошт польскага бюджэту.

На пытанні адносна новага ліцэя адказвае **Уладзімір Колас**, заснавальнік Нацыянальнага гуманітарнага ліцэя імя Якуба Коласа, які быў закрыты ў 2003-м годзе і фактычна апынуўся ў падполлі.

- На каго найперш разлічаны ліцэй у Гданьску — на беларусаў, што жывуць у Польшчы, ці на дзяцей з Беларусі?

- “н адначасова разлічаны і на палякаў, і на беларусаў, і на ўсіх, хто жадае навучацца на беларускай мове. Безумоўна, гэта перад усім беларусы, потым польскія беларусы.

- Але юрыдычна для беларускіх грамадзян ёсць магчымасць прыехаць і вучыцца ў гэтым ліцэі, так?

- Безумоўна. Паколькі польскае заканадаўства дазва-

ляе грамадзянам замежных краін атрымліваць сярэдняю адукацыю і нават атрымліваць датацыі той навучальнай установе, дзе вучацца гэтыя грамадзяне.

- Ці можна сказаць, што новы ліцэй будзе фактычна базаю для Коласкага ліцэя, закрытага ўладамі ў Менску?

- Я думаю, можна так казаць. Хаця гэта будзе не тое самае, што Беларускі гуманітарны ліцэй.

- На колькі месцаў будзе ўвесь ліцэй, колькі месцаў у інтэрнаце?

- Ад 80 да 100 вучняў.

- Чаму гэты ліцэй будзе менавіта ў Гданьску, там найбольшая колькасць беларускай меншасці ў Польшчы?

- Беларуская дыяспара ў Гданьску існуе і ў апошнія гады яна нават і пашыраецца за кошт прытоку новай хвалі эмігрантаў з Беларусі. Там даволі моцнае ёсць грамадска-культурнае таварыства “Хатка”. Віца-мэр Гданьска Мацей Лісіцкі мае беларускія карані і нават мэр Гданьска Павел Адамовіч мае беларускія карані.

Паводле СМІ.

Зорны шлях Барыса Кіта

У сядзібе ТБМ адбылася ўрачыстая імпрэза, прысвечаная 101-й гадавіне Барыса Уладзіміравіча Кіта. Яе адкрыў уступным словам пісьменнік Васіль Якавенка, у чым творы “Пакутны век” Б. Кіта — адзін з найбольш каларытных персанажаў. З грунтоўным і палымным аповедам пра жыццёвы шлях і дасягненні імянінніка выступіла прафесар філалогіі Лідзія Савік.

Менавіта яна ў свой час знайшла за мяжой і адкрыла Кіта для Бацькаўшчыны. Іх сяброўства працягваецца, і Б. Кіт не-здарма, жартуючы, называе Л. Савік сваім амбасадарам. Савік прадставіла прысутным таксама новую кнігу “Зорны шлях”, прысвечаную Б. Кіту, сігнальнай асобнікі якой, толькі што выйшлі з друку. Апроч традыцыйных літаратурных артыкулаў і здымкаў, у зборнік уключаны каталог матэрыялаў з архіву Б. Кіта, што знаходзіцца ў фондах Наваградскага краязнаўчага музея.

Размову падоўжыў Уладзімір Азёма, актывіст ТБМ, які прадэманстраваў на экране запіс гутаркі з імяніннікам, такім жывым, рухавым, дасціпным, экспрэсіўным чалавекам.

Кіт жыве! І жыве Бацькаўшчына!
Удзельнікі вечарыны разыходзіліся з прыўзнятым настроем.

Алесь Цыркуноў.

120 гадоў з дня нараджэння Язэпа Варонкі

Паэт, журналіст, беларускі палітычны дзеяч **Язэп ВАРОНКА** (Іосіф Якаўлевіч Варанкоў; псеўд. Юры Вегаў) нарадзіўся 4 (17) красавіка 1891 г. у Сакольскім павеце.

Быў вольным слухачом юрыдычнага факультэта Санкт-Пецярбургскага ўніверсітэта, выключаны з-за неаплаты (1914). Удзельнічаў у другім «Усерасійскім студэнцкім зборніку» (1911). Быў супрацоўнікам пецярбургскай газеты «Воскресная вечерняя газета», часопісаў «Зритель», «Театральное обозрение», быў сакратаром рэдакцыі газеты «Столичные вести»

У 1917 стаў сябрам ЦК Беларускай сацыялістычнай грамады, прадстаўляў беларускія інтарэсы ў Дзяржаўнай нарадзе, уваходзіў у Часовую раду Расійскай рэспублікі (Прадпарламент), затым быў камісарам юстыцыі і ўнутраных спраў Вялікай беларускай рады (1917), старшынём і міністрам замежных спраў Народнага сакратарыяту БНР (1918); адзін з ініцыятараў абвясчэння БНР.

Быў рэдактарам часопіса «Варта», газеты «Беларускі народ».

З 1918 жыў у Коўні. Стаў міністрам беларускіх спраў ва ўрадзе Літоўскай Рэспублікі (1918—1920), з вясны 1921 старшыня беларускага Чырвонага Крыжа, з восені 1922 старшыня Беларускай грамады ў Коўні. Адначасова рэдактар беларускага часопіса

«Часопісь» (Коўня, 1919—1920) і рэдактар-выдавец рускамоўнай штотдзённай газеты «Вольная Литва» (чэрвень 1921—люты 1922, з перапынкамі) і яе дадатка — часопіса «Зеркало» (1921). Свае вершы ў рускамоўных выданнях падпісваў псеўданімам **Юрый Вега**.

Аўтар брашур «Белорусский вопрос к моменту Версальской мирной конференции. Историко-политический очерк» (Коўня, 1919), «Беларускі рух ад 1917 да 1920 году. Кароткі агляд. 2 выд.» (Коўня, 1920), «Gudu klausimas».

У 1923 з’ехаў у ЗША, жыў у Чыкага. Узначальваў Беларуска-амерыканскую нацыянальную асацыяцыю, быў адным з кіраўнікоў Беларуска-амерыканскай нацыянальнай рады, выдаваў газету «Беларуская трыбуна», вёў беларускія і рускія праграмы на радыё.

Памёр 4 чэрвеня 1952 г. у ЗША.

Запрашаем да супрацоўніцтва

8 красавіка 2011 г. у сядзібе ТБМ адбылося паседжанне па стварэнні Менскага гарадскога бацькоўскага камітэта ТБМ. Мэта камітэта аб’яднанне бацькоў, якія жадаюць, каб іх дзеці выходзіліся і навучаліся па-беларуску ў дзіцячых садках, школах і ў перспектыве ў ВНУ.

У склад камітэта ўвайшлі 15 чалавек. Наступнае паседжанне адбудзецца ў першай палове траўня.

Калі Вы жадаеце далучыцца да працы камітэта, скантактуйцеся з намі на электронным адрасе siadziba@gmail.com.

Старшыня ТБМ Алес Трусаў.

ISSN 2073-7033

Як утварыліся назвы кіслот?

Кіслотамі ў хіміі называюцца рэчывы, у якіх атамы вадароду звязаны з так званымі кіслотнымі астаткамі. Атрымалі назву за кіслы смак. Некаторыя аўтары ў дачыненні кіслот выкарыстоўваюць састарэлае слова “квасы”, але ў навуковай і вучэбнай літаратуры яно распаўсюджання не мае. А як утвораны назвы некаторых кіслот?

Адылінавая < грэц. “адыпіс” – тлушч.

Азелаінавая – ад назвы азотнай кіслаты + грэц. “алеум” – алей (бо атрымліваецца дзеяннем азотнай кіслаты на касторавы алей).

Аканітавая – ад назвы расліны аканіты, сям’я казыльцовых (люцікавых).

Акрылавая < лац. “акрыс” – едкі, востры.

Алеінавая < грэц. “алеум” – алей.

Ангелікавая < лац. “ангеліка” – дзягіль, расліна сям’і парасонавых.

Анісава – вылучана з анісавага алею.

Антрацілавая < грэц. “антракс” – вугаль + санскр. “нілі” – сіні.

Альгінавая < лац. “альга” – водарасць.

Арахінавая – ад назвы арахісу, або землянога арэчу, расліны сям’і бабовых.

Аскарбінавая < лац. “а” – не + “скорбус” – хвароба цынга. Дадзеная кіслата (вітамін С) папярэджвае захворванне на цынгу.

Бегенавая – ад назвы расліны бегены, сям’я марангавых.

Бензойная < араб. “бензоа” – ладан.

Браслававая, брасідынавая < лац. “брасіка” – капуста.

Бурштынавая (янтарная) – атрымліваецца ў бурштыне.

Валяр’янавая – атрымліваецца ў каранях валяр’яны, расліны сям’і парасонавых.

Вінаградная – упершыню была выдзелена з вінаграднага соку.

Вінная – атрымліваецца з віннага каменю (апошні выпадае ў апад пры апрацоўцы віна або спіртавым браджэнні вінаграднага сусла).

Воцатная < лац. “ацід” – кіслата.

Гілавая < лац. “гіла” – чарнільны арэшак.

Галактаравая, галактанавая < грэц. “гала” – малочны напоі.

Гліколевая < лац. “глікіс” – салодкі.

Глутаканавая, глутаравая < лац. “глугэн” – клей (атрымліваюцца ў клейкавіне пшаніцы).

Жоўчная – атрымліваюцца ў жоўці.

Капроная, капрылавая, капрынавая < лац.

“капер” – казёл (утрымліваюцца ў малочным тлушчы, прычым не толькі ў казіным, але і ў каровіным і іншых).

Карболавая, карбонавая < лац. “карбон” – вугаль.

Камфарная – атрымліваецца ў камфары, г.зн. эфірным алеі камфарнага лаўра і іншых раслін.

Коркавая – атрымліваецца ў кары коркавага дуба, сям’я букавых.

Корычная – упершыню знойдзена ў карыцы, сям’я лаўравых.

Кратанавая – ад назвы расліны кратон, сям’я малачайных.

Лігнацэрынавая < лац. “лігнум” – дрэва + “цэра” – воск.

Лімонная – упершыню была знойдзена ў пладах лімонаў.

Ліналенавая, ліналеявая < лац. “лілум” – лён + “алеум” – алей.

Малонавая < лац. “малум” – яблык.

Малочная – упершыню была адкрыта як прадукт малочнакіслага браджэння (пры скісанні малака, квашэнні капусты, саленні гародніны, сіласаванні кармоў).

Мантанавая < лац. “мантана” – гара (знойдзена ў горным воску).

Маргарынавая < грэц. “маргарон” – перлы (за бляск у цвёрдым выглядзе; атрымліваецца ў тлушчах, якія прымяняюцца ў вытворчасці маргарыну).

Масляная – упершыню знойдзена ў каровіным масле.

Міндальная – выдзелена з міндальнага алею.

Мелісінавая < грэц. “меліса” – пчала. У грэцкай міфалогіі імя Меліса (Меліта) маюць тры персанажы, звязаныя з пчоламі і мёдам: 1) дачка крыцкага цара Мялесія (Мялестія), якая ўскарміла немаўля Зеўса мёдам; 2) німфа, прамаці пчол; 3) жрыца Дэмэтры, у рэштках якой пасля гібелі завяліся пчолы.

Муконая < лац. “мукус” – насавае слізь.

Мурашыная – упершыню знойдзена ў выдзяленнях мурашоў.

Нафтанавая – атрымліваюцца ў нафце.

Нуклеінавая < лац. “нуклеус” – ядро (упершыню былі знойдзены ў ядрах клетак жывых арганізмаў).

Пальмітынавая < грэц. “пальмес”, “пальміціс” – пальма.

Пангамавая < грэц. “пан” – усюды + “гамас” – насенне (бо ўтрымліваецца ў насенні многіх раслін).

Пантатэнавая < грэц. “пантатэн” – паўсюдны (сінтэзуецца ўсіммі зялёнымі раслінамі).

Пеларганавая – у-

трымліваецца ў эфірным алеі пеларгоніі (герані), расліны сям’і пеларгоневых (гераневых).

Пікрынавая < грэц. “пікрас” – горкі.

Пімелінавая < грэц. “пімелас” – тлушч.

Пірувінавая < грэц. “пір” – агонь + “ува” – вінаград (атрымліваецца пры моцным награванні вінаграднай кіслаты).

Плавікавая – здольная “плавіць” (раствараць) шкло.

Прапіёнавая < грэц. “протас” – першы + “піён” – тлушч (гэта першы прадстаўнік гамалагічнага шэрагу карбонавых кіслот, рэшткі малекул якога ўваходзяць у склад тлушчаў).

Рыцынавая, рыцыналенавая < лац. “рыцына” – клешчавіна, або кастор, расліна сям’і малачайных, з насення якога атрымліваюцца касторавы алей.

Саліцылавая < лац. “салікс” – вярба.

Саліяная – ад слова “соль” (лабараторны спосаб яе атрымання – дзеянне канцэнтраванай сернай кіслаты на цвёрдую кухонную соль).

Сарбінавая < лац. “сорбус” – рабіна, расліна сям’і ружакветных.

Себацынавая < лац. “себум” – сала.

Сінільная < лац. “цыян” < грэц. “кіянас” – сіні.

Смаляная – атрымліваюцца ў смале хвойных дрэў.

Стэарынавая < грэц. “стэар” – тлушч.

Тапсінавая – ад назвы расліны тапсіа з грэцкага вострава Тапсас.

Фоліева < лац. “фоліум” – ліст.

Фтыёнавая < грэц. “фтызіс” – чахотка, туберкулёз (знойдзена ў абалонцы клеткі туберкулёзнай палачкі).

Фумаравая < лац. “фумус” – дым; атрымліваецца ў расліне дыміцы, сям’я макавых, выкарыстоўвалася для акурвання памяшканняў пры ўрачыстасцях.

Хрызантэмавая – атрымліваецца ў кветках хрызантэмы, сям’я астракветных.

Цэрагавая < грэц. “цэрагас”, “кэрагас” – рог.

Цукровая – атрымліваецца пры дзеянні канцэнтраванай азотнай кіслаты на цукрозу.

Шчаўева – упершыню знойдзена ў лісці шчаўя.

Эрукавая – ад назвы расліны эрукі, сям’я крыжакветных.

Энантавая < грэц. “ойнэ” – віно + “антас” – кветка (некалі лічылася, што гэтая кіслата вызначае пах віна).

Яблычная – атрымліваецца ў яблыках і іншых пладах.

Уладзіслаў ЛУПАКОЎ, настаўнік хіміі СШ № 10 г. Берасця.

Мовазнаўчы досвед

Наступнік. “Гэты матэрыял творчы, рознажанравы (вершы, эсэ, лірычныя мініяцюры), які, спадзяюся, стане добрым прыкладам для творчасці **наступнікаў**” (А.М. Петрушкевіч. *Літаратурная Гарадзеншчына ў постаці і лёсах*. – Гродна, ГрДУ імя Я. Купалы. 2010. С. 3).

Слова падавалася беларускімі слоўнікамі 20-х гадоў XX ст. як літаратурнае, стыльова неабмежаванае: “Наступнік м. – наследник, приемник” (М. Байкоў і С. Некрашэвіч. *Беларуска-расійскі слоўнік*. Мінск, 1925, с. 187). І ў “Беларуска-русскім слоўніку пад рэдакцыяй акадэміка АН БССР К. Крапівы (М., 1962, с. 499): “Наступнік, м. Приемник, наследник”.

А вось у двухтамовым яго перавыданні зусім іншая стыльвая кваліфікацыя: “Наступнік, м. уст. Приемник, наследник” (Т. 1. Мінск, 1988, с. 759). “Тлумачальны слоўнік беларускай мовы” пад агульнай рэдакцыяй К. Крапівы (Мінск, 1979, т. 3, с. 317) ужо падае гэтае слова як стыльва абмежаванае (яно мае маркер “размоўнае” з двума значэннямі: 1) Прадаўжальнік дзейнасці каго-н.; пераемнік. 2. Той, хто заняў месца або пасаду. “Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы” (1996) зусім не змяшчае слова **наступнік**.

На наш погляд, слова **наступнік** – натуральна літаратурна лексема (без аніякіх там маркераў). Гэта пацвярджаюць тэксты знаных май-

строў слова. Напрыклад, у П. Макаля чытаем: “*Мы сагрэем планету Сваімі рукамі, Каб наступнікам нашым Паднесці, як дар*”. Або натуральнае яго выкарыстанне ў навукова-навукальных выданнях (прыклад у пачатку артыкула з кнігі А.М. Петрушкевіча).

Зусім абгрунтавана кваліфікуецца гэтае слова як стыльва нейтральнае у трохтамавым “Руска-беларускім слоўніку” 1993 года: “Наступнік (преемник) **наступнік, пераемнік** (Том 3. С. 154).

Страўня, кавярня, харчэўня, сталовая. “Кавярня, аказваецца, засталася такой самай. Гэта была адна з тых страўняў, што імкнуцца прынесці дух глухіх закутоў пярэжкага кварталу Марэ на галоўнае вуліцы Лондану”. (Дзяслоў. 2010. № 3. С. 161).

Сучасныя слоўнікі падаюць толькі апошняе слова. “Тлумачальны слоўнік беларускай мовы” (Т. 2, с. 572) фіксуе яе як застарэлае да **кафэ, чайная** слова **кавярня**. Аднак кнігавы “Тлумачальны слоўнік” (1996) яго зусім не змяшчае. Перакладныя фіксуюць **кавярня** яе адпаведнік рас. **кофейная, кофейня** з паметай “устар.” (РБС-93, т. 1, с. 677). Між тым у “Беларуска-расійскім слоўніку” (1925, с. 138) М. Байкова і С. Некрашэвіча яно не мае стыльва абмежаванняў: “Кавярня ж. – кофейня, -ная”. Пацверджана гэта і аўтарытэтным даведнікам “Слоўнік беларускай мовы.

Арфаграфія. Арфаэпія. Акцэнтацыя. Словазмяненне”. Пад рэдакцыяй акадэміка АН БССР М.В. Бірылы: “кавярня, -рні, -рань і -рняў” (с. 315). “Беларуска-руска слоўнік” 2003 года неабгрунтавана падае: “Кавярня, см. кофейня”. Але ж сучасны нацыянальны друк на месцы савецкага “**кофе**” стала выкарыстоўвае “**кава**”. Адсюль і натуральнае вытворнае **кавярня** (замест ранейшага **кофейня**).

У жывой народнай мове бытуе і сінонім гэтага слова – **страўня**. Яно ад **страва: страўня**. Як і **кафейня** ад **кафей** (варыянт ад **кофе**). Слова **сталовая** паходзіць з расійскай мовы – сцягнутае найменне ад **столовая комната**. Таму ў мове беларусаў чужым **сталоўка**. Украінцы замацавалі ў слоўніках як адэкват рас. **столовая** сваё выразнае структурнай і семантычна найменне **ідальня** – утварэнне ад **іда: ідальня**. І ў іншых славянскіх мовах бытуюць такія матываваныя намінацыі **сталоўкі**. Напрыклад, польск. **jadalnia**. У гэтых найменнях выразна бачыцца – “прызначана для таго, што названа ўтваральным словам”: **страўня** – (памяшканне) для стравы, стрававання; **ядальня** – для яды, **кавярня** – для кавы. Як і ранейшае, вядомае ў многіх славянскіх мовах, – **харчэўня** – для харчу (харчавання).

Дык ці трэба здыняць мову, адкідаваючы багатую сінаніміку народнага маўлення!

Званне “культурнай сталіцы” трэба апраўдваць

На базе Лідскага цэнтра рамёстваў і традыцыйнай культуры “Спадчына” не так даўно праходзіў абласны семінар кіраўнікоў дамоў рамёстваў Гарадзенскай вобласці. У якасці паказальнай пляцоўкі лідская ўстанова была абрана нездарма.

Міністр культуры Павел Латушка тройчы прыязджаў у Ліды падчас падрыхтоўкі горада да дажынак і кожны раз, аглядаючы будучы цэнтр рамёстваў, казаў: “Няўжо паспееце?” Паспелі. І праца ўстанова не проста пацвердзіла чаканні, але і пераўзышла іх. Тут удалося стварыць каманду творчых работнікаў пад умелым кіраўніцтвам. Такі штат, які дазваляе рашаць любыя пастаўленыя задачы.

Сёння ў цэнтры рамёстваў сапраўды ёсць што расказаць і што паказаць. І ў гэтым упэўніліся госці з усіх куткоў Гарадзеншчыны. На іх суд былі вынесены фрагменты новай вясновай праграмы “Спеў вясны” ў рамках праекта “Кола часу”. Нават на тварах самых дасведчаных у гэтай справе людзей міжволі з’яўляліся ўсмішкі і бляск у вачах.

– Усе сказаныя добрыя словы ў адрас цэнтра рамёстваў і традыцыйнай культуры “Спадчына” – гэта, я б сказала, вельмі нават сціпла, – адзначыла галоўны спецыяліст упраўлення культуры Гарадзенскага аблвыканкаму Людміла Лебедзь. – Так, дажынкі вам вельмі дапамаглі... Але, калі Гародня – сталіца адміністрацыйная, то Ліда, я ўпэўнена, заўсёды была і ёсць сталіца культурная. Я ў захапленні ад вас, ад таго, што вы робіце, і як вы валодаеце сваім майстэрствам.

– Мы працуем з настолькі цікавым матэрыялам, – дзялілася дырэктар цэнтра рамёстваў і традыцыйнай культуры “Спад-

чына” Алена Шчэліна, – што і праца аказваецца ўдзячнай нам. Выставы, гурткі, даследаванні, зараз прадстаўляем увазе глядача вясновую праграму “Спеў вясны” і рыхтуем праграму летнюю. Вельмі багата новых задумак на будучае: вячоркі, танцы і шмат чаго яшчэ.

Усе праграмы Лідскага цэнтра рамёстваў і традыцыйнай культуры “Спадчына” рыхтуюцца на беларускай мове.

Паводле **Вольгі ЯХАНТАВАЙ**.

Акрамя прыведзеных ёсць цэлы шэраг кіслот, назвы якіх утвораны ад асноўнага маркерага элемента: Азоцістая, Азотная, Борная, Бромавадародная, “давадародная”, “днаватая”, “дная, Серная, Артафосфарная, Артакарбонавая, Сярністая, Серавадародная, Фторавадародная, Хлорнавацістая, Хлорнаватая, Хлорыстая, Хлорная, Крэмніевая, Марганцавая, Вугальная, Раданставадародная, Тыясерная, Мыш’яковая, Малібдэнавая, Тэхнецыевая (Пертэхнецыевая), Палоніевая, Плутоніевая (H₂PuO₄), Метафосфарная, Хромавая і г.д. кіслоты.

Пухавіцкі суд на баку пухавіцкіх уладаў

МІНСКІ АБЛАСНЫ
ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ
УПРАЎЛЕННЕ АДУКАЦЫЇ

220030, г. Мінск, вул. Энгельса, 4
тэл./факс: 227 34 82
info@minsk-region.by

14.02.2011 № 16/3-7/01-6
На № _____ ад _____

МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
УПРАВЛЕНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ

220030, г. Минск, ул. Энгельса, 4
тел./факс: 227 34 82
info@mnsk-region.edu.by

Старшыні грамадскага аб'яднання
"Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны"
Трусаву А.А.

Паважаны Алег Анатольевіч!

Упраўленне адукацыі Мінскага аблвыканкама разгледзела ваш зварот па пытанні звальнення настаўніка ўстановы адукацыі "Талькаўская дзяржаўная агульнаадукацыйная сярэдняя школа" Пухавіцкага раёна Ільніч Наталлі Валянцінаўны.

У сістэме адукацыі Пухавіцкага раёна дзейнічае кантрактная форма найму работнікаў. Ільніч Н.В. працавала настаўнікам гісторыі на ўмовах заключанага кантракта, тэрмін дзеяння якога заканчваўся 27.01.2011 г.

Наймальнік, у дадзеным выпадку дырэктар установы, у парадку і згодна з падставамі, якія ўстаноўлены Працоўным кодэксам Рэспублікі Беларусь і згодна з заканадаўчымі актамі, прыняў рашэнне аб непрацягу кантракта з работнікам.

Наталлі Валянцінаўна 11 студзеня 2011 года атрымала папярэджанне аб непрацягу працоўнага кантракта і яго спыненні ў сувязі са сканчэннем тэрміну яго дзеяння.

Згодна з загадам дырэктара Талькаўскай агульнаадукацыйнай сярэдняй школы ад 24.01.2011 г. № 9-к Ільніч Н.В. была звольнена 27.01.2011 г. у сувязі з заканчэннем тэрміну дзеяння кантракта, бугалтэрыя зрабіла канчатковы разлік па зароботнай плаце і іншых выплатах, усе сумы пералічаны на асабісты карт-рачунак.

У адпаведнасці з артыкулам 241 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь працоўныя спрэчкі на заявах працаўнікоў па вяртанні на работу незалежна ад падстаў скасавання працоўнага дагавору разглядаюцца непасрэдна ў судзе.

Ільніч Н.В. звярнулася ў суд Пухавіцкага раёна з іскавай заявай аб аднаўленні на рабоце.

Суд 9-10 сакавіка 2011 г. разгледзеў іск Ільніч Н.В. і адмовіў у яго задавальненні. Па дадзеным, якія мы маем, Наталлі Валянцінаўна падала касацыйную скаргу ў Мінскі абласны суд.

Звяртаем Вашу ўвагу, што ў 2009-2010 г.г. Ільніч Н.В. некалькі разоў прыцягвалася да дысцыплінарнай адказнасці: загадам па школе ад 15.11.2010 г. № 88 настаўніку была аб'яўлена вымова за выкарыстанне школьнага сайта ў асабістых мэтах; загадам па школе ад 14.06.2010 г. № 39 вынесена папярэджанне за недобрасумленнае вядзенне школьнай дакументацыі; загадам па школе ад 21.10.2010 г. № 8 аб'яўлена вымова за невыкананне абавязкаў па правярцы дзённікаў вучняў.

Ільніч Н.В. 09.11.2007 года была асуджана судом Пухавіцкага раёна па арт. 427 ч. 1 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь да 18 месяцаў выпраўленчых работ з утрыманнем заробку ў памеры 20% (за падбукторванне службовай асобы да складання і выдачы заведама несапраўных дакументаў).

Начальнік упраўлення Т.І. Данілевіч.

«Requiem па непатрэбных рэчах»

Вечарам 2 красавіка у Палацы культуры Менскага аўтазавада пры падтрымцы Польскага інстытута прайшоў канцэрт-прэзентацыя першай кнігі прозы беларускага барда і актора Віктара Шалкевіча.

Дэбютная кніга Шалкевіча атрымала назву «Requiem па непатрэбных рэчах». Гэта кніга ўспамінаў, ілюстраваная здымкамі з прыватнага архіву аўтара. Кніга складаецца з 22 невялікіх эсэ, прысвечаных непатрэбным рэчам, якія знаходзяцца побач, але развітацца з імі шкада, таму што яны занадта шмат значаць. Гэта эсэ пра рэчы — радыёлу «Урал-57», матацыкл «Усход-2 М»,

гітару, падараваную бацькамі, хлеў на роднай сядзібе і бацькоўскую папругу, якія сфармавалі аўтара як асобу.

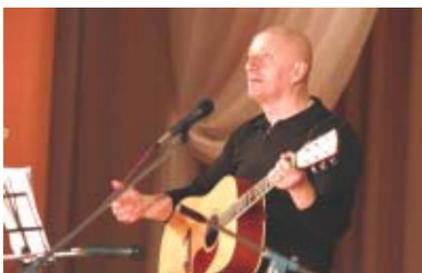
Сваё выступленне бард назваў «Урал-57». Канцэрт складаўся з кампазіцый, якія аўтар чуў у дзяцінстве і якія перадаюць атмасферу 1960-х — 1970-х гадоў. У праграму ўвайшлі як польскія, расійскія кампазіцыі таго часу, так і аўтарскія песні Шалкевіча.

Пасля канцэрту Шалкевіч адказаў на пытанні карэспандэнта БелаПАН.

- 3 чым звязана, што у праграме прагучала шмат польскіх песень?

- Калі ў нас у сям'і з'явілася радыё „Урал-57“, — тлумачыць бард, — мы шмат слухалі першую праграму „Радыё Варшавы“. Я аднаго не разумею: калі чалавек есць адну бульбу, з яго вырасце нармальна асоба? Таму, на мой погляд, трэба слухаць рознае, але заставацца самім сабой — гэта самае галоўнае.

- Шалкевіч мае намер і надалей цвёрда трымацца

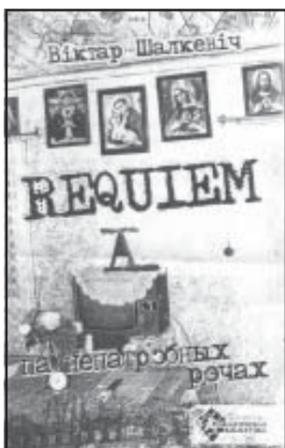
правіла: адзін канцэрт за год у Менску?

- Калі ў нас і надалей будзе так весела — народ стаіць у чэргах у абменнікі і мацокаецца, — я не ведаю, колькі атрымаецца канцэртаў, — адказвае Віктар. — 3 іншага боку, арганізаваць канцэрт — гэта складаная рэч: трэба ж усё рабіць самому, што адбірае вельмі многа высілкаў.

Кніжку добрую напісаць прасцей.

- Чаму, на яго погляд, яго абышлі цензары пры складанні так званай „чорнага спісу“?

- У нас усіх — свае дарогі, і кожны выбірае, — кажа Шалкевіч. — Я — чалавек не медыйны, лічу, што нармальныя рэчы павінны даспяваць у цішыні. Не ведаю, што там робіцца з забаронамі. Забаранілі, значыць, забаранілі, такая іх воля. Такая ў нас краіна.

		ад 27 сакавіка - новыя частоты, хвалі	
радыё свабода	06:00-08:00	6105 кГц	49 м
		6120 кГц	49 м
Звані (017) 266 39 52		18:00-20:00	6060 кГц 49 м
СМС 391 22 24			7270 кГц 41 м
Адкрыў www.svaboda.org		20:00-22:00	5930 кГц 49 м
Пішы п/с 111, Менск, 220005			6060 кГц 49 м
www.svaboda.org		22:00-24:00	5995 кГц 49 м
			7475 кГц 41 м
		612 кГц 490 м сярэднія хвалі	

Афіша "Менск - культурны"

- 13.04 (ср), -18.45—клуб красамоўства "Прамова" запрашае! (вул. Румянцава, 13 сядзіба ТБМ).
- 13.04 (ср) - "Дударскі клуб"(19.00 -22.00), Клуб "Сфера", вул. Сямашкі, 7000 BYR.
- 14.04 (чц) - Беларускія танцы (19.30-22.30), Кавярня "Жар-Птушка", ст. м. Пл. Перамогі, парк М. Горкага, 7000 BYR.
- 20.04 (ср), 18.45 клуб красамоўства "Прамова" запрашае! (вул. Румянцава, 13 сядзіба ТБМ).
- 21.04 (чц) - Беларускія танцы (19.30-22.30), Кавярня "Жар-Птушка", ст. м. Пл. Перамогі, парк М. Горкага, 7000 BYR.
- 22.04, 17.30 – Вечарына "Невядомая Беларусь". ТБМ імя Ф. Скарыны ў межах кампаніі "Будзьма беларусамі!" запрашае ўсіх на вечарыну "Невядомая Беларусь" (вул. Румянцава, 13, сядзіба ТБМ, тэл. 8029-18-13-008).
- 22.04, 19.00 - этна-сустрэчы з Антанінай Хатэнка на сядзібе ТБМ, прысвечаная светаўспрыманням беларусаў, вул. Румянцава, 13.

Ахвяраванні на ТБМ

1. Шкірманкоў Фелікс – 25000 р., г. Слаўгарад
2. Гануза Рыгор – 27000 р., г. Менск
3. Янчук Мікалай – 50000 р., г. Менск
4. Манарэвіч Віталь – 12000 р., г. Менск
5. Руткоўская Я. – 20000 р., г. Менск
6. Разін Зміцер – 60000 р., г. Менск
7. Кароль Аляксей – 9000 р., г. Менск
8. Прылішч Зміцер – 30000 р., г. Менск
9. Рогач Пётра – 5000 р., г. Менск
10. Хадоркін Мікола – 25000 р., г. Гомель
11. Рудзёнак Алег – 20000 р., г. Новаполацк
12. Вайніловіч Анят. – 20000 р., г. Новаполацк
13. Іваніцкі Л.Я. – 20000 р., г. Менск
14. Цынгалёў Васіль – 10000 р., г. Жлобін
15. Льюкевіч Сяргей – 10000 р., г. Менск
16. Талерчык Тамара – 50000 р., г. Гродна
17. Гвара Віктар – 3000 р., г. Лельчыца
18. Марозаў В.В. – 15000 р., г. Менск
19. Лішчэвіч Аляксан. – 30000 р., г. Івацэвічы

20. Новік М. – 20000 р., г. Гомель
21. Ждановіч Міхась – 10000 р., г. Менск
22. Рымач Мікола – 30000 р., г. Івацэвічы
23. Зімін Мікола – 100000 р., г. Салігорск
24. Кукавенка Іван – 10000 р., г. Менск
25. Лазарук Тамара – 15000 р., г. Менск
26. Бандарчык Уладзімір – 12000 р., г. Менск
27. Варанцоў Міхал – 7000 р., г. Менск
28. Вашкевіч Ігар – 20000 р., г. Менск
29. Камлюк Алесь – 7000 р., г. Менск
30. Мартынаў Мікола – 2000 р., г. Менск
31. Сабаленка Алесь – 2000 р., г. Менск
32. Цярохін Уладзімір – 12000 р., г. Менск
33. Левіт Зміцер – 35 дол.ЗША, г. Менск

Дзейнасць ГА "ТБМ імя Францішка Скарыны" па наданні роднай мове рэальнага статусу дзяржаўнай вымагае вялікіх выдаткаў. Падтрымаць ТБМ – справа гонару кожнага грамадзяніна краіны.

Просім Вашыя ахвяраванні дасылаць на адрас, вул. Румянцава, 13, г. Мінск, 220034, альбо пералічыць на разліковы рахунак ТБМ №3015741233011 у Аддзяленні № 539 ААТ "Белінвестбанка" код 739 (УНП 100129705) праз любое аддзяленне ашчадбанка Беларусбанк.

Паведамленне		Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705	
		АТРАСІЛЬНЫК ПЛАЦЫЖУ	
		Аддзяленне № 539 ААТ "Белінвестбанк"	
		Імя банка	
Рахунак атрымальніка	3015741233011	Асабісты рахунак	739
(прозвішча, імя, імя па-батьку, адрас)			
Від плацяжы		Дата	Сума
Азначэнні на дзейнасць			
ТБМ			
Касір		Пеня Разам	
Плательшчык			
		Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705	
		АТРАСІЛЬНЫК ПЛАЦЫЖУ	
		Аддзяленне № 539 ААТ "Белінвестбанк"	
		Імя банка	
Рахунак атрымальніка	3015741233011	Асабісты рахунак	739
(прозвішча, імя, імя па-батьку, адрас)			
Від плацяжы		Дата	Сума
Азначэнні на дзейнасць			
ТБМ			
Касір		Пеня Разам	
Квітанцыя			
Касір		М.П.	
Плательшчык			

Рамантык плянэраў і рыцар мовы

Генадзь Лойка - нацыянальны скульптар, генератар цікавых ідэй, заснавальнік непаўторнага практы пясчаных скульптур "Lehiendu z piasku" (Легенды з пяску). Мы сустрэліся са спадаром Генадзем падчас правядзення выставы, прысвечанай К. Каліноўскаму. На ёй была прадстаўлена кампазіцыя Г. Лойкі "Час жніва".

Спадар Генадзь - выкладчык, ён выпускнік скульптурнага аддзялення Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, працуе з моладдзю.

З яго натхнення вялікія постаці беларускай гісторыі, не знайшоўшы свайго ўвасаблення ў помнікавай бронзе, пакуль што ўвасабляюцца ў нетрывалым матэрыяле — пяску.

- Мы пачалі рабіць нашы плянэры пясчанай скульптуры з 2000 года, - распавёў Генадзь Лойка. - Такіх плянэраў ужо адбылося дзесяць: у Заслаўі, Магілёве, Наваградку (двойчы) і ў Крэве, Гародні, Менску.

Першай паўстала з небыцця Рагнеда, самая вялікая скульптура, даўжынёй 25 метраў. Ідэя ўзнікла, калі ў вучняў, якім я выкладаў скульптуру ў мастацкай школе, была практыка на пяску. Гэта добры матэрыял — з яго можна рабіць вялікія скульптуры. Тварыць з пяску так натуральна! Хоць пясак вельмі свавольны матэрыял, ён рассыпаецца, трэба з вадой перамешваць. Трэба рабіць асцярожна. Калі глядзець зверху на выяву, тады яна ўспрымаецца ва ўсёй велічы.

Спачатку я хацеў вывезці дзяцей на які-небудзь пляж у ваколіцах Менска. І тут раптам успомніў, што ў Заслаўі — цэлы кар'ер пяску. А ў 2000 годзе якраз спаўнялася тысяча гадоў, як Рагнеда сышла ў вечнасць. І вось мы яе абуджам, вяртаем на зямлю, складаем легенду.

Удзельнічала ў рознай меры 25 юных мастакоў (векам ад 14 да 22 гадоў), 10 артыстаў. Некалькі арганізацый-фундатораў дапамаглі інструментамі, харчаваннем, тканінай для аздаблення фэсту. Фэст распачаў дудар. Плянэр доўжыўся 3 дні. Мы жылі ў наметы на беразе вадасховішча, непадалёк ад месца "раскопак".

Наш агульны праект называецца "Lehiendu z piasku". Кожны плянэр мае сваю назву,

эскізы звычайна выпрацоўваю сам. Мы задумалі выявіць партрэты гістарычных персанажаў, князёў, герояў. Для ўдзельнікаў нашых плянэраў мы прымаем адзіную абавязковую ўмову - кожны ўдзельнік размаўляе толькі па-беларуску. У нас будзе моўная паліцыя, якая ў форме гульні будзе сачыць за выкананнем правілаў. Маўленне на беларускай мове з'яўляецца найважнейшым чыннікам у патрыятычным выхаванні.

Сам я выйшаў з Майстроўні. Мова вельмі важная для мяне.

Дэвіз нашых праектаў: "ARENA VOLAT MYTUS MANET" - Пясак злятае, легенды застаюцца. Людзі назіраючы за нашай працай кажуць: "Как жалко, что такая красота рассыплется!" А я ў іх заўсёды перапытваю: "Гляньце пад ногі. Што вы топчаце?! Вы мову беларускую топчаце! І вам не шкада? Беларусь рассыпаецца, як пясак між пальцаў". Мы імкнемся адраджаць мінуўшчыню.

Паказ скульптуры мы імкнемся аздабці тэатральным фэстам. Гэта дазваляе згуртаваць вялікую колькасць сузільнікаў. Супольная масава творчасць навучае моладзь прынцыпам адкрытага грамадства, якія вымагаюць ад мастакоў з рознымі поглядамі талерантных стасункаў, сучаснага асэнсавання здабыткаў мінуўшчыны.

- **Вашия плянэры адбыліся ў розных месцах і прыцягвалі шмат гледачоў?**

- Другі плянэр "Магіла льва" — легенда горада Магілёва. На беразе Святога возера мы паказалі народу Машэку, ягоную Натальку і крылатага льва, што ахоўвае іх сон.

У 2002 годзе трэці плянэр меў назву "Карона

Міндоўга" і праходзіў у першай сталіцы Вялікага Княства Літоўскага — у Наваградку. У ім удзельнічала 30 чалавек. Прывозілі пясак на 2-3 машынах.

У 2004 зноў у Наваградку з'явілася Гражына з легенды А. Міцкевіча. Каб захаваць большую колькасць гледачоў мы лепім нашых герояў падчас рыцарскіх турніраў. Пазней, у Крэве пад замкавай сцяной вырас з-пад зямлі "Скуты Кейстут".

У 2006 годзе адбыліся два плянэры. На пачатку з Сожу выпайз на пляж Гомельскі "Цмок". Арганізатарам Гомельскага плянэру выступіў мясцовы гісторык Яўген Малаікаў. Ён дамовіўся з мясцовай уладай наконт мерапрыемства, арганізаваў валанцёраў і зладзіў невялічку культурную праграму. Менчукі працавалі разам з валанцёрамі Малаікава.

На другі дзень высветлілася, што цмок выходзіць вышэйшы за азначаны раней памер — не ў адзін чалавечы рост, а ўдвай вышэйшы. На прэзентацыі кіраўнік практы будзе «зайздросціць» гамельчукам: «Прыехалі сюды рабіць цмока, а ён у вас ужо ёсць — сам расце з пяску».

А пасля ў Заслаўі ў тым жа годзе ў кар'еры паўсталі ў рост "12 залатых апосталаў", што зніклі з Радзівілаўскай калекцыі ў Нясвіжы. У мескім фальварку "Добрыя мыслі" у 2006 годзе праходзіла фотавыстава, прысвечаная плянэрам "Lehiendu z piasku".

У 2007, у той час, калі ішла кампанія на абароне гістарычнай забудовы Гародні, Хрыстос меўся прызямліцца на схіле пад Каложаі. Пясчаная постаць Хрыста першапачаткова павінна была з'явіцца пад Каложаю на тым адхоне, што колісь абрынуўся ў Нёман, каб з царквой-помнікам больш ніколі ня здарылася бяда.

Вобраз Хрыста ў сем чалавечых ростаў, які ляжыць, распластаўшы рукі, і абдымае гарадзенскую зямлю, стварылі на выратавальнай станцыі "Ласосна". Тама плянэра была названа ў гонар аднайменнага рамана класіка беларускай літаратуры Уладзіміра Караткевіча "Хрыстос прызямліўся ў Гародні".

Міжнародны дзень роднай мовы адзначылі ў Менску мясцовай легендай "Менск пад млыном". Гэты дзень святкуецца ў самы люты мароз. Аднавядна скульптура была з лёду ды снегу.

- **Ці шмат тых, хто разам з Вамі рэалізуюць задуманае? Як прадстаўнікі мясцовай інтэлігенцыі дапамагаюць ажыццяўляць герояў?**

- На плянэрах са мною звычайна працавалі Віктар Старухін, Андрэў Такінданг, Уладзімір Ануфрыеў, Зміцер Захарэвіч, Максім Шняк, Валя

Лойка (мая сястра), Яраш Лойка (мой сын). Ён, дарэчы, з шасці гадоў ездзіць па плянэрах.

На першым плянэры дзяўчаты з "Госціцы" паказалі Рагнедзе свой балет на эксклюзіўную музыку Ларысы Сімаковіч. Вёў рэй артыст Юрась Жыгімонт. Каля ўказальнага пальца Рагнеды ён знайшоў у пяску "скарб": збан з пасланнем да нашчадкаў, якое захоўваецца цяпер ў музеі-запаведніку "Заслаўе" (тэкст склаў пісьменнік Уладзімір Арлоў, напісаў залагым пярэм Генадзь Мацур). У Наваградку мы супрацоўнічалі з удзельнікамі фэста сярэднявечнай культуры. У Магілёве да плянэру падключыўся гарвыканкам, "Скутага Кейстута", да прыкладу, "адкопвалі" ў Крэве з дапамогай моладзевай суполкі "Этна".

- **Якія мары, планы на ўвасабленні легендаў?**

- Хоцца зрабіць шлях з варагаў у грэкі, шлях у вярэй, ці шлях з варагаў. Мы запросім па тры прадстаўнікі з дзесяці краінаў з поўначы і з поўдня ад Беларусі — са Скардынаві, з Прыбалтыкі, з Украіны, з Малдовы, з Грэцыі. Кожная брыгада злепіць сваю легенду, і такі ланцужок пясчаных легендаў будзе называцца "Шляхам з варагаў у грэкі". Ёсць блакітная мара калі-небудзь паехаць у Афрыку і зладзіць праект "Сіняя-сіняя".

Здзейсніць цікавыя праекты лягчэй, калі ёсць іх прыхільнікі ў сямі, сярод сяброў. У рэчышчы творчага нацыянальнага адраджэння працуе сямейны асяродак скульптара. Сястра сп. Генадзя Валянціна Лойка кіруе мастацкім гуртком па вырабах з саломкі. У яе смелы, неардынарны для жанчыны погляд на традыцыйнае рамяство, а сам гурток — нагадвае закуток цёплай сонечнай саламянай радасці. На плянэрах сястра даглядае гаспадарчую частку.

Жонка сп. Генадзя, Алена Каравай, выдатная мастачка, у іх трое дзяцей.

Старэйшы сын з захапленнем лепіць разам з татам з пяску на плянэрах. Зараз Генадзь Лойка працуе ў цэнтры дзіцячай творчасці "Эўрыка". Выхаванне дзяцей і далучэнне іх да творчасці спрыяе высяванню свядомай грамадскай пазіцыі.

- Генадзь Лойка — вельмі апантаны мастацтвам чалавек, - кажа музыка і ўдзельнік плянэраў Андрэў Такінданг. Гэта рыцар-рамантык нашага часу. Такіх людзей цяпер вельмі рэдка сустрачеш. Каб такіх людзей было больш, то і краіна наша была б іншай, лепшай.

Э. Дзвінская.
На здымку: 1. Генадзь Лойка і яго кампазіцыя "Час жніва" 2. Выява Хрыста на беразе Нёмана.

Памёр Мікола Бірукоў

Прысяга на вернасць Беларусі 8 верасня 1992 года. На першым плане: палкоўнік Уладзімір Барадач, майёр Алесь Станкевіч, падпалкоўнік Мікола Бірукоў, палкоўнік Леанід Балвановіч. На другім плане: лідар БНФ Зянон Пазняк і падпалкоўнік Мікола Статкевіч.

ПАМЯЦІ ТАВАРЫША

З глыбокім смуткам паведамляем, што сёння (9 красавіка 2011 г.) на 55-м годзе жыцця пасля працяглай хваробы памёр падпалкоўнік запаса, кандыдат тэхнічных навук Мікалай Бірукоў.

Старшы выкладчык Менскага вышэйшага інжынернага зенітна-ракетнага вучылішча Мікалай Мікалаевіч Бірукоў быў у ліку тых афіцэраў, якія ў 1980-х гадах далучыліся да руху за дзяржаўную незалежнасць Беларусі. Ён быў адным з заснавальнікаў і актыўных сябраў Беларускага згуртавання вайскоўцаў — грамадскай арганізацыі, якая выступала за стварэнне самастойнага беларускага войска.

8 верасня 1992 г. — у Дзень вайсковай славы — Мікалай Бірукоў быў у ліку вайскоўцаў, якія першыя прысягнулі на вернасць Беларусі.

З пачатку 1990-х гадоў Мікалай Бірукоў далучыўся да Беларускага сацыял-дэмакратычнага руху, стаў сябрам Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады. Быў міжнародным сакратаром Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Народнай Грамады).

За сваю патрыятычную дзейнасць Мікалай Бірукоў зведваў рэпрэсіі з боку генералітэту, вымушаны быў пакінуць вайсковую службу.

Выказваем глыбокае спачуванне родным і бліzkім Мікалаевіча, усім яго сябрам.

У нашай памяці Мікалай Бірукоў назаўсёды застаецца як надзейны і шчыры таварыш, які да канца свайго жыцця захаваў вернасць Бацькаўшчыне і ідэалам дэмакратыі.

Уладзімір Барадач, Леанід Дзейка, Анатоль Гурыновіч, Валер Костка, Віталь Малашка, Язэп Палубятка, Анатоль Сідарэвіч, Алесь Станкевіч, Мікалай Статкевіч, Станіслаў Суднік, Алег Трусаў, Сяргей Чыслаў.

Не стала Івана Лагвіновіча

На 72-ім годзе жыцця памёр сябар СБП паэт **Іван Лагвіновіч**, які нарадзіўся на хутары Запрапась Ганцавіцкага раёна. Сямнаццацігадовым юнаком паехаў у Данбас. Скончыў прамысловы вучылішча, працаваў на вугальных шахтах, у 1990 годзе выйшаў на пенсію, а ў наступным вярнуўся на радзіму. Жыў у Баранавічах. Выдаў чатыры паэтычныя зборнікі.

Аляксей Шалахоўскі.

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.
231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 11.04.2011 г. у 10.00. Замова № 762.

Аб'ём 1 друкаваны аркуш. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес. - 2130 руб., 3 мес. - 6390 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.

Рэдакцыйная калегія:

Юрась Бабіч, Вольга Іпатава, Юрась Каласоўскі, Ірына Марачкіна, Леакадзія Мілаш, Алесь Петрашкевіч, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў.

<http://nashaslova.mns.by/>

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб рэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для поштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslova@tut.by